

शूद्रं तु कारयेद्दास्यं क्रीतमक्रीतमेव वा ।

दास्यपैव हि सृष्टोऽसौ ब्राह्मणस्य स्वयम्भुवा ॥ ४१३ ॥

न स्वामिना निसृष्टोऽपि शूद्रो दास्यादिमुच्यते ।

निसर्गजं हि तत् तस्य कस्तस्मात् तदपोहति ॥ ४१४ ॥

धजाहृतो भक्तदासो गृहजः क्रीतदत्रिमौ ।

पैत्रिको दण्डदासश्च सप्तैते दासयोनयः ॥ ४१५ ॥

भार्या पुत्रश्च दासश्च त्रय एवाधनाः स्मृताः ।

यत् ते समधिगच्छन्ति यस्य ते तस्य तद्धनं ॥ ४१६ ॥

विस्रब्धं ब्राह्मणः शूद्राद्रव्योपादानमाचरेत् ।

न हितस्यास्ति किञ्चित् स्वं भर्तृहार्थधनो हि सः ॥ ४१७ ॥

वैश्यशूद्रौ प्रयत्नेन स्वानि कर्माणि कारयेत् ।

तौ हि च्युतौ स्वकर्मभ्यः क्षोभयेतामिदं जगत् ॥ ४१८ ॥

अहन्यहन्यवेक्षेत कर्मान्तान् वाहनानि च ।

आयव्ययौ च नियतावाकरान् कोषमेव च ॥ ४१९ ॥

एवं सर्वानिमान् राजा व्यवहारान् समापयन् ।

व्यपोह्य किल्बिषं सर्वं प्राप्नोति परमां गतिं ॥ ४२० ॥

॥ इति मानवे धर्मशास्त्रे भृगुप्रोक्तायां संहितायां ॥

॥ अष्टमोऽध्यायः ॥